

"Қазақстан Республикасының Ең алдымен суда жүзетін құстардың тіршілік ету орны ретінде халықаралық мәні бар сулы-батпақты алқаптар туралы конвенцияға (оған 1982 жылғы 3 желтоқсандағы Париж хаттамасымен енгізілген түзетулермен және 1987 жылғы 28 мамырда Режинде енгізілген түзетулермен) қосылуы туралы" Қазақстан Республикасы Заңының жобасы туралы

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2005 жылғы 29 сәуірдегі N 403 Қаулысы

Қазақстан Республикасының Үкіметі **ҚАУЛЫ ЕТЕДІ:**

"Қазақстан Республикасының Ең алдымен суда жүзетін құстардың тіршілік ету орны ретінде халықаралық мәні бар сулы-батпақты алқаптар туралы конвенцияға (оған 1982 жылғы 3 желтоқсандағы Париж хаттамасымен енгізілген түзетулермен және 1987 жылғы 28 мамырда Режинде енгізілген түзетулермен) қосылуы туралы" Қазақстан Республикасы Заңының жобасы Қазақстан Республикасының Парламенті Мәжілісінің карауына енгізілсін.

Қ а з а қ с т а н   Р е с п у б л и к а с ы н ы ң

Премьер-Министрі

Жоба

Қазақстан Республикасының Заңы Қазақстан Республикасының Ең алдымен суда жүзетін

құстардың тіршілік ету орны ретінде халықаралық мәні бар сулы-батпақты алқаптар туралы конвенцияға (оған 1982 жылғы 3 желтоқсандағы Париж хаттамасымен енгізілген түзетулермен және 1987 жылғы 28 мамырда Режинде енгізілген түзетулермен) қосылуы туралы

Қазақстан Республикасы 1971 жылғы 2 ақпанда Рамсарда жасалған Ең алдымен суда жүзетін құстардың тіршілік ету орны ретінде халықаралық мәні бар сулы-батпақты алқаптар туралы конвенцияға (оған 1982 жылғы 3 желтоқсандағы Париж хаттамасымен енгізілген түзетулермен және 1987 жылғы 28 мамырда Режинде енгізілген түзетулермен) қосылсын.

Қ а з а қ с т а н   Р е с п у б л и к а с ы н ы ң

Президенті

ЕҢ АЛДЫМЕН СУДА ЖҮЗЕТІН ҚҰСТАРДЫҢ ТІРШІЛІК ЕТУ ОРНЫ РЕТІНДЕ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ МӘНІ БАР СУЛЫ-БАТПАҚТЫ АЛҚАПТАР ТУРАЛЫ КОНВЕНЦИЯ

Рамсар, 1971 жылғы 2 ақпан

1982 жылғы 3 желтоқсандағы хаттамамен оған енгізілген
түзетулерімен

және 1987 жылғы 28 мамырда енгізілген түзетулерімен

Куәландырылған көшірме

Париж

Халықаралық регламенттеу және құқықтық мәселелер
жөніндегі бюро директоры

Білім, ғылым және мәдениет мәселелері жөніндегі
Біріккен Ұлттар Ұйымы (ЮНЕСКО)

Ең алдымен суда жүзетін құстардың тіршілік ету орны ретінде халықаралық мәні бар сулы-батпақты алқаптар туралы конвенция

Р а м с а р , 1 9 7 1 жылғы 2 а қ п а н
1982 жылғы 3 желтоқсандағы оған Париж хаттамасымен
енгізілген түзетулерімен

және 1987 жылғы 28 мамырда Режинде енгізілген түзетулерімен

У а ғ д а л а с у ш ы т а р а п т а р ,

адам және оны қоршаған ортаның өзара байланысын мойындай отырып,
су режимін реттеуші ретінде және тиісті флора мен фаунаның, әсіресе суда жүзетін
құстардың өмір сүруін қамтамасыз ететін тіршілік ету орны ретінде сулы-батпақты
алқаптардың елеулі экологиялық функцияларын ескере отырып,
сулы-батпақты алқаптарды жоғалту қалпына келтірілмейтін зор экономикалық,
мәдени және рекреациялық мәні бар ресурстарды білдіретініне сене отырып,
адамның сулы-батпақты алқаптарға күшейіп келе жатқан шабуылын және оларды
осы уақытта және болашақта жоғалтуын тоқтатуға ниет білдіре отырып,
суда жүзетін құстар өздерінің маусымдық аууы уақытында мемлекеттік шекараны
кесіп өтуі мүмкін екенін және сондықтан, халықаралық ресурс ретінде қаралуы
тиістігін мойындай отырып,
сулы-алқапты алқаптарды, олардың флорасы мен фаунасын қорғау үйлестірілген

халықаралық күш-жігермен көрегенді ұлттық саясаттың ұштастырылуы нәтижесінде қамтамасыз етілетіндігіне сенімді бола отырып, мынаған уағдаласты:

1-бап

1. Осы Конвенцияда сулы-батпақты алқаптар деп батпақтар, фендер, шымтезек жерлері немесе табиғи не жасанды, тұрақты немесе уақытша, тұнып тұрған не ағынды, тұщы, сор немесе тұзды, тереңдігі судың қайтуы кезінде алты метрден аспайтын теңіз айдынын қоса алғанда, сутоғанының аудандары түсініледі.

2. Осы Конвенцияда суда жүзетін құстар деп сулы-батпақты алқаптармен экологиялық жағынан байланыстағы құстар түсініледі.

2-бап

1. Әрбір Уағдаласушы тарап Халықаралық мәні бар сулы-батпақты алқаптар тізіміне енгізілген және 8-Баппен белгіленген, бұдан әрі Сақтайтын бюро тізімі деп аталатын өз аумағында сулы-батпақты алқаптарға келетіндерді айқындайды. Әрбір сулы-батпақты алқаптардың шекарасы дәл сипатталады және картаға енгізіледі және сулы-батпақты алқаптармен шектесетін өзен жағалары мен теңіз аймақтарын әрі аралдар мен сулы-батпақты алқаптардың шегінде орналасқан, әсіресе суда жүзетін құстардың тіршілік ету орны ретінде мәні бар, судың қайтуы уақытында тереңдігі алты метрден асатын су қоймаларын қамтиды.

2. Тізім үшін Сулы-батпақты алқаптар экология, ботаника, зоология, лимнология немесе гидрология көзқарасынан олардың халықаралық мәні бар негізде іріктелуі тиіс. Бірінші кезекте Тізімге кез-келген маусымда суда жүзетін құстардың тіршілік ету орны ретінде халықаралық мәні бар, сулы-батпақты алқаптарды енгізу қажет.

3. Сулы-батпақты алқаптарды Тізімге енгізу Уағдаласушы тараптардың, ол қай аумағында орналасса да, айрықша тәуелсіз құқықтарына зиян келтірмейді.

4. Әрбір Уағдаласушы тарап 9-бапқа сәйкес Тізімге енгізу үшін бекіту немесе қосылу туралы осы Конвенцияға қол қою кезінде не құжатты сақтауға беру кезінде кем дегенде бір сулы-батпақты алқаптарды бекіту не қосылу туралы құжатты сақтауға тапсыру кезінде кемінде бір сулы-батпақты алқапты айқындайды.

5. Кез-келген Уағдаласушы тарап, Тізімге оның аумағында орналасқан қосымша сулы-батпақты алқаптарды қосуға, ол Тізімге енгізген сулы-батпақты алқаптардың шекарасын кеңейтуге немесе көкейтесті мемлекеттік мүдделердің салдарынан Тізімнен сызып тастауға не ол Тізімге енгізген сулы-батпақты алқаптардың шекарасын қысқартуға құқылы және 8-Бапта көрсетілгендей кез-келген мұндай өзгерістер туралы тұрақты жұмыс істейтін Бюроның міндеттерін орындауы үшін жауапты мемлекетті немесе үкіметті жедел хабарландырады.

6. Әрбір Уағдаласушы тарап Тізім үшін бастапқы тізбені айқындау кезінде және өз аумағында орналасқан және Тізімге енгізілген сулы-батпақты алқаптардың тізбесін өзгертуге өз құқығын пайдалану кезінде ауушы суда жүзетін құстардың ресурстарын қорғау, басқару және ұтымды пайдалану үшін өз халықаралық жауапкершілігінің танымын басшылыққа алады.

3-бап

1. Уағдаласушы тараптар өз жоспарлауын Тізімге енгізілген сулы-батпақты алқаптарды қорғауға, сондай-ақ мүмкіндігінше, олардың аумағында орналасқан сулы-батпақты алқаптарды орынды пайдалануға жәрдемдесетіндей жолмен айқындайды және жүзеге асырады.

2. Әрбір Уағдаласушы тарап мұндай жағдайды қамтамасыз етеді, бұл ретте, егер, Тізімге енгізілген оның аумағындағы кез-келген жердің экологиялық сипаттамасы техникалық дамудың, ластанудың не адамның қол сұғушылығының басқа да түрлері нәтижесінде өзгерген, өзгертін не өзгеруі мүмкін жағдай сол жерден ақпаратты өзі мүмкіндігінше қысқа мерзімде алады. Мұндай өзгерістер туралы ақпарат 8-Бапта көрсетілгендей тұрақты жұмыс істейтін бюроның міндеттіліктерін орындау үшін жауапты ұйымға не үкіметке жедел беріледі.

4-бап

1. Әрбір Уағдаласушы тарап олардың Тізімге енгізілгеніне немесе енгізілмегеніне карамастан, сулы-батпақты алқаптарда табиғи резерваттарды құру жолымен сулы-батпақты алқаптарды және суда жүзетін құстарды қорғауға жәрдемдеседі және оларға тиісінше қадағалауды қамтамасыз етеді.

2. Уағдаласушы тарап қажетті мемлекеттік мүдделерге байланысты жағдайларда, сулы-батпақты алқаптарды Тізімнен шығарады немесе оған енгізілген сулы-батпақты алқаптардың көлемін қысқартады, ол мүмкіндігінше, осының нәтижесінде сулы-батпақты алқаптардың ресурстарын жоғалтуын өтеуі тиіс; және, атап айтқанда, суда жүзетін құстар үшін қосымша табиғи резерваттарды құруы, сондай-ақ осы аудандағы не басқа жердегі олардың бастапқы тіршілік орны аумағының жеткілікті бөлігін қорғауды қамтамасыз етуі тиіс.

3. Уағдаласушы тараптар сулы-батпақты алқаптарға, олардың флорасы мен фаунасына жататын зерттеулерді және деректермен және жарияланған материалдармен алмасуды ынталандырады.

4. Уағдаласушы тараптар тиісті сулы-батпақты алқаптарды ұтымды пайдалану жолымен суда жүзетін құстардың санын ұлғайтуға тырысады.

5. Уағдаласушы тараптар сулы-батпақты алқаптарды зерттеу, қадағалау және басқару үшін құзыретті мамандарды әзірлеуге жәрдемдеседі.

5-бап

Уағдаласушы тараптар осы Конвенциядан туындайтын, әсіресе сулы-батпақты алқаптар бір Уағдаласушы тараптан артық аумақта орналасатын немесе су жүйесі бір Уағдаласушы тараптан артық аумақ құрамына енетін жағдайда міндеттемелерді орындау жөнінде бір-бірімен кеңеседі. Сонымен бірге, олар сулы-батпақты алқаптарды, олардың флора және фаунасын қорғауға қатысты өзінің қазіргі және болашақ саясатын үйлестіруге және жүзеге асыруға тырысады.

6-бап

1. Осымен осы Конвенцияны орындауды қарау және бұған жәрдемдесу мақсатында Уағдаласушы тарап Конференцияны белгілейді. 8-Баптың 1-тармағында айтылатын Бюро Конференция өзге шешім қабылдаған жағдайды қоспағанда, кемінде үш жыл мерзіммен Уағдаласушы тараптар Конференциясының кезекті сессиясын, ал Уағдаласушы тараптардың кем дегенде үштен бірінің жазбаша өтініші бойынша кезектен тыс сессияны шақырады. Уағдаласушы тараптар Конференциясының әрбір кезекті сессиясында келесі кезекті сессияны өткізу уақыты және орны айқындалады.

2. Уағдаласушы тараптардың Конференциясы:

а) осы Конвенцияның орындалуын талқылауға;

б) Тізімдегі өзгерістер мен толықтыруларды талқылауға;

с) 3-Баптың 2-тармағына сәйкес Тізімге енгізілген, сулы-батпақты алқаптардың экологиялық сипаттағы өзгерістеріне қатысты ақпаратты қарауға;

д) сулы-батпақты алқаптарды, олардың фаунасы мен флорасын қорғауға басқару мен ұтымды пайдалануға қатысты Уағдаласушы тараптарға жалпы және арнайы нұсқамалар беруге;

е) негізінен халықаралық сипаттағы және сулы-батпақты алқаптарға байланысты есептерді және статистикалық деректерді дайындауға қатысты тиісті халықаралық органдарға өтінішпен жүгінуге;

ф) осы Конвенцияны жүзеге асыруға жәрдемдесу мақсатымен басқа нұсқамалар мен қарарлар қабылдауға құзыретті.

3. Уағдаласушы тараптар сулы-батпақты алқаптарды басқару үшін барлық деңгейдегі жауапкершілікте кім болса, сол сулы-батпақты алқаптарды, олардың флорасы мен фаунасын қорғауға, басқару мен ұтымды пайдалануға қатысты осындай Конференциялардың нұсқамалары хабарландырылғанын және ескерілгенін қамтамасыз етеді.

4. Уағдаласушы тараптардың Конференциясы өзінің әрбір сессиясы үшін Рәсімнің ережесін бекітеді.

5. Уағдаласушы тараптардың Конференциясы осы Конвенциясының Қаржысы

туралы ереженің мерзімдік шолуын қабылдайды және жүзеге асырады. Ол оның кезекті сессиясының соңында Уағдаласушы тараптардың дауыс беруінде болушылар мен қатысушылардың үштен екісінің көпшілігімен келесі қаржы кезеңіне бюджетті бекітеді .

6. Әрбір Уағдаласушы тарап Уағдаласушы тараптардың Конференциясының кезекті сессиясында Уағдаласушы тараптардың дауыс беруінде болушылар мен қатысушылар бір ауызбен қабылданған жарна шәкілісіне сәйкес бюджетке жарнаны салуды жүзеге асырады.

7-бап

1. Әрбір Уағдаласушы тарапқа ғылыми, әкімшілік немесе басқа да тиісті салаларда алынған өз білімі мен тәжірибесіне байланысты, сулы-батпақты алқаптар немесе суда жүзетін құстар жөніндегі сарапшы болып табылатын тұлғалардың осындай Конференцияларға өз өкілдерін енгізу қажет.

2. Ұсынылған Уағдаласушы тараптардың әрқайсысы Конференцияда бір дауысқа ие және нұсқамаларды, қарарлар мен шешімдерді осы Конвенциямен келісілген ерекше жағдайларды қоспағанда, Уағдаласушы тараптардың дауыс беруіне болатын және қатысатындардың жай көпшілігі қатысады.

8-бап

1. Табиғатты және табиғи ресурстарды қорғау жөніндегі халықаралық одақ әзірге Уағдаласушы тараптар үштен екідегі көпшілік дауыспен басқа ұйымды немесе үкіметті тағайындамаса, осы Конвенциямен салынған тұрақты жұмыс істейтін бюроның міндеттілігін орындайды .

2. Тұрақты жұмыс істейтін Бюроның міндеттіліктері мынадай:

(a) 6-Бапта аталған конференцияны шақыруға және ұйымдастыруға жәрдемдесу;

(b) Халықаралық мәні бар сулы-батпақты алқаптардың тізімін сақтау және Уағдаласушы тараптардан 2-Баптың 5-тармағында көрсетілгендей Тізімге енгізілген сулы-батпақты алқаптарға қатысты кез-келген толықтырулар, кеңейтулер, шығарулар немесе шектеулер туралы ақпаратты алу;

(c) 3-Баптың 2-тармағында көрсетілген тізімге енгізілген сулы-батпақты алқаптардың экологиялық сипаты туралы кез-келген өзгерістер туралы Уағдаласушы тараптан ақпаратты алу ;

(d) оған енгізілген сулы-батпақты алқаптардың сипатындағы өзгерістер немесе Тізімдегі кез-келген өзгерістер туралы Уағдаласушы тараптарды хабарландыру және келесі конференцияда осы мәселелерді талқылауды қамтамасыз ету;

(е) Тізімдегі сулы-батпақты алқаптардың сипатындағы өзгерістерге немесе тізімдегі осындай өзгерістерге қатысты Конференциясының нұсқамаларын тиісті Уағдаласушы тараптардың назарына жеткізу.

9-бап

1. Осы Конвенция уақыт бойынша шектеусіз қол қою үшін ашық.

2. Біріккен Ұлттар Ұйымының кез-келген мүшесі немесе оның мамандырылған мекемелерінің бірі не Атом энергиясы жөніндегі халықаралық агенттіктің қатысушы елі немесе Халықаралық сот мәртебесіндегі мыналар арқылы осы Конвенцияның қ а т ы с у ш ы с ы б о л у ы м ү м к і н :

- (a) бекітуге қатысты шартсыз қол қою;
- (b) бекітуге тиісті, одан кейін бекілетін қол қою;
- (c) қ о с ы л у .

3. Бекіту немесе қосылу ЮНЕСКО-ның (бұдан әрі - "Депозитарий" деп аталатын) Бас директорына бекіту немесе қосылу туралы құжаттарды сақтауға тапсыру арқылы қол жеткізіледі.

10-бап

1. Осы Конвенция кемінде жеті мемлекет 9-Баптың 2-тармағына сәйкес осы Конвенцияның қатысушылары болатыннан кейін төрт айдың аяқталуы бойынша к ү ш і н е е н е д і .

2. Осы Конвенция бекіту немесе қосылу туралы құжатты сақтауға, бекітуге немесе тапсыруға қатысты шартсыз оған қол қою күнінен бастап төрт айдың аяқталуы бойынша әрбір Уағдаласушы тараптар үшін күшіне енеді.

10-бап bis

1. Осы Конвенцияға түзетулер осы бапқа сәйкес осы мақсатта шақырылған Уағдаласушы тараптардың кеңесіне енгізілуі мүмкін.

2. Кез-келген Уағдаласушы тарап түзетулері бар ұсыныстарды енгізуі мүмкін.

3. Кез келген ұсынылатын түзетулердің мәтіні және оның негіздемесі Конвенция мәтінінде айтылатын, бұдан әрі "Бюро" деп аталатын, тұрақты жұмыс істейтін Бюроның міндеттілігін орындайтын ұйымның немесе үкіметтің назарына жеткізіледі. Бюро жеделдетілген мәтін бойынша өз ескертулерін жіберетін Түзетулер туралы хабарламаны Бюродан алу сәтінен бастап үш айдың ішінде барлық Уағдаласушы тараптарға ұсынатын түзетулердің мәтінін хабарлайды. Ескертулерді беру үшін белгіленген мерзімнің аяқталуы бойынша Бюро осы күнге берілген барлық ескертулерді Уағдаласушы тараптарға шұғыл түрде хабарлайды.

4. Бюро Уағдаласушы тараптың үштен бірінің жазбаша өтініші негізінде 3-тармаққа сәйкес түскен түзетулерді қарау үшін Уағдаласушы тараптардың кеңесін шақырады. Бюро осы кеңесті өткізудің күні және орнына қатысты мүдделі тараптармен консултация өткізеді.

5. Түзетулерді Уағдаласушы тараптарға дауыс беруде болатындар мен қатысушылардың үштен екісінің көпшілігімен қабылданады.

6. Уағдаласушы тараптар қабылдаған түзету қабылдау туралы актіні Уағдаласушы тараптардың үштен екісі депозитарийді тапсыру күнінен бастап төртінші айдың бірінші күні олар үшін күшіне енеді. Қабылдау туралы актіні Уағдаласушы тараптардың үштен екісін сақтау күнінен кейін қабылдау туралы актіні сақтауға тапсыратын Уағдаласушы тараптар үшін түзету қабылдау туралы оның актісін сақтауға тапсыру күнінен бастап төртінші айдың бірінші күнінде күшіне енеді.

11-бап

1. Осы Конвенция шектеусіз мерзімге жасалады.

2. Кез-келген Уағдаласушы тарап "Депозитарийді" жазбаша хабарландыру ету арқылы осы Уағдаласушы тарапқа қатысты осы Конвенция күшіне енген күннен бастап бес жылдың аяқталуынан кейін осы Конвенцияны сақтайды. Сақтау "Депозитарий" хабарламасын алған күннен бастап төрт ай өткеннен соң күшіне енеді.

12-бап

1. "Депозитарий" мүмкіндігінше, осы Конвенцияға қосылған не қол қойған мемлекеттердің бәрін мыналар туралы хабарландырады:

- (a) осы Конвенцияға қол қою;
- (b) осы Конвенцияны бекіту туралы құжаттарды сақтауға тапсыру;
- (c) осы Конвенцияға қосылу туралы құжаттарды сақтауға тапсыру;
- (d) осы Конвенцияның күшіне ену күні;
- (e) осы Конвенцияны денонсациялау туралы хабардар ету.

2. Осы Конвенцияның "Депозитарий" күшіне енуі бойынша БҰҰ Жарғысының 102-Бабына сәйкес БҰҰ-ның Хатшылығында тіркейді.

Оған тиісті жолмен куәландырған, төменде қол қойғандар осы Конвенцияға қол қойғанымызды К У Ә Л А Н Д Ы Р А М Ы З.

"Депозитарийге" сақтауға тапсырылатын, ағылшын, француз, неміс және орыс тілдерінде бір данада 1971 жылдың 2 ақпанында Рамсарда ЖАСАЛҒАН. "Депозитарий" соңғысының куәландырылған көшірмелерін тиісті жолмен барлық Уағдаласушы тараптарға жібереді. Барлық мәтіндер бірдей ұқсас*.

* Хаттаманы қабылдаған Конвенцияның қорытынды бабына сәйкес Депозитарий Уағдаласушы тараптардың екінші Конференциясында мүдделі үкіметтермен

консультацияда және Бюроның жәрдемімен дайындалған Конвенцияның араб, испан және қытай тілдеріндегі ресми нұсқаларын ұсынды.

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің «Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты» ШЖҚ РМҚ